

hírná. De ha meg is? teljesen fölösleges kiadás volna.

De még nem is ez a fő, a miért én ezen „hegységalkjai” irányt nemcsak nem pártolhatom, de azt egyenesen téves irányúnak tartom.

Dr. Cseh Károly.

Gróf Schweinitz Gyula urnak lapunkhoz küldött értesítése szerint a háromszék-barcozasági vasút előmunkálataira öv. gróf Miksa Benedeknek 250 forintot írt alá s az összeget azonnal be is küldötte, mely a brassyi takarékpénztárba tettett le. A gróf ur köszönettel hozza nyilvánosságra e nagylelkű adományozást s reményét fejezi ki arra nézve, hogy az előjegyzésekkel Háromszék megyébe sem fog határamadni, hogy az előmunkálatok végrehajtására vonatkozó beható tárgyalások minél előbb kezdetüket vehessék.

Szentiványi Gyula, Fogaras és Brassó megyék főispánja a „Magyarország” szerint a marosvásárhelyi kir. táblához aielnöknek fog kivezetni; Brassót átvenné Pötsa, háromszéki főispán, Fogarast pedig Gr. Bethlen Gábor, Nagy- és Kis-Küküllő megyék főispánja, s Kis-Küküllő megye főispánjává Elek es György képviselő nevezetik ki. A hír valóságáért feleljen meg a „Magyarország.”

Az urakkháza letárgyalta a védőtörvényt és teljes épségében elfogadta a kormány javaslatát. A tárgyalás kiváló pontját Horst miniszter azon nyilatkozata képezi, a melyben tolmácsolta ő felsége akaratját, hogy a beszállásolási törvény és a hadi gyakorlatok költségeit a hadügyminiszter rendes költségvetésének rovására fedezze a kormány. A jövő évben négy millióra fog rugni ez a megtakarítás.

Az urakkháza ezen határozatát hétfőn fogják tudatni a képviselőházzal, a mely valószínűleg azonnal fogja is tárgyalni. Ha most sem fogadja el a képviselő ház a védőtörvény 2. pontját, egyenlő számú tagokból álló bizottságot fog kiküldeni a két ház e kérdés megoldása végett. Erre azonban talán nem lesz szükség. Ha a takarékoskodás szempontjából ellenezte csak eddig az alkotmányhíparát a védőtörvényt, megnyugvást lelhet ő felsége üzenetében és abban, hogy az urak háza is elfogadta a képviselőház határozati javaslatát, a melyben a lehető legnagyobb takarékoskodásra szólítják föl a kormányt.

Bécsben a Haymerle báró külügyminiszter előkeltte alatt a Németországgal kötendő ideiglenes vámegetymény tárgyában több nap óta tanácskozásezt befejezte tárgyalásait s megállapította azon módokat, melyek alatt Németországgal egy ideiglenes kereskedelmi szerződés megkötődhet. E módzatok most utasítás alakjában elküldetnek Széchényi gróf berlini követnek azon felhatalmazással, hogy ez utasítások alapján, ha a német kormány a tett proppozíciókat elfogadja, félére szóló kereskedelmi és vámszerződést megkötöhet.

Külföldi szemle.

Ausztria Magyarország és Oroszország nagykövetei kormány megbízásából Montenegroon egy panaszlevélét terjesztették a porta elébe, a melyben az utóbbi kijelenti, hogy a porta Gusinje és Plava átadását akarattal elhalogtatja, a míg az albániák teljesen felfegyverezve lesznek az ellenállásra. A porta ezen panaszt alaptalannak jelentette ki; a területnek békés átadása, a mint azt a porta szeretné, nem oly könnyű az albániáknál. Ha Montenegro fegyverrel akar okkupálni, akkor ezt a saját felelősségére tegye és a porta ez esetben hadcsapatát, melyeket Gusinje és Plava átadásának kieszaközlésére odaküldött, vissza fogja vonni.

Szuvaloff gróf berlini látogatása a császár különös kívánságára történt, a kire fontos missiót bízott. E misszió a következőkre terjed ki: Az orosz-német határ szabályozása különös tekintettel a Niemen folyó szabályozására; egyetértésre létesítése Németország és Oroszország között — ugy a nyugati, mint a keleti kérdésekre nézve, s végre az orosz politikai álláspontjának megmagyarázása Közép-Ázsiára vonatkozólag. A mi Suvaloff missziójának első részét illeti, a szentpétervári kabinet hajlandó Németország jogos kívánatait teljesíteni. A keletre nézve Oroszország, hir szerint — akceptálta az Európa által teremtett jogi rendet minden tekintet nélkül, de kénytelen az orosz kormány már most felhívni a figyelmet a bulgáriai és keletruméli siralmas állapotokra. Oroszország a „N. W. Tageblatt” szerint szintén akar Németország és Ausztria Magyarországgal együtműködni s törekvése csak az, hogy az egyetértő eljárásra nézve alap teremessék. A mi a középázsiai kérdést illeti, a császár hajlandó lenne elfogadni az Ang. által Afghánisztanban teremtett helyzetet — feltéve, hogy a szentjamesi kabinet Oroszországnak megadja azon koncessziósát, a melyek alkál-

masak arra, hogy a két nagy birodalom közt Középázsiaiban az egyensúlyt helyreállítsák.

Oroszországban attentatummal van tele a levegő. Pétervári hivatalos körökben hírlik, hogy a nihilisták hármias attentatumot terveztek a császár ellen. Az első Elizabetgrádnban akarta végrehajtani egy fiatal ember; ezt azonban rajta kapták, midőn a pyroxilint el akarta helyezni a vasúti töltésen. Ez emberről irást találtak, a melyből kitűnt, hogy Moszkvában és Péterváron is merénylőket fognak megkísérteni a császár ellen.

A czár Péterváron saját palotájában akarták légbő röpíteni. Ezt a moszkvai attentatum után írott proclamatióban adták tudtára a császárnak. A „Standard” azt írja ugyan, hogy az újabb összeesküvésekről szóló híreket a rendőrség kovácsolja. Ez azonban nem valószínű. Egyik távirat szinten említi, hogy fűdözött fel valamit a rendőrség, a melynek részleteit azonban nem lehet elmondani, a berlini „National Zeitung” pedig arról értesül, hogy e hó 6-an éjjel akarták légbő röpíteni a császár palotáját, és Maskov-Fenulknban a császár palotájától nem messze egy embert fogtak el a rendőrség, a kinél villamos telepeket találtak, továbbá a palota tervét a melyen minden butorbarab és szöglet jelezve volt.

A nihilismus Oroszországban mindinkább terjed. Az összeütközés a rendőrség és a nihilisták között mindennapi dolog. A napokban a nikolajevi rendőrséget arról értesítették, hogy Hussarenski nevezetű polgár és községi tanácsosa a nihilismusnak hódol s gyakran különböző mindkét nembeli gyanus személyek gyülekeznek az ő háznál össze. Ezen fejleméssel folytán folyó hó 5-iken az ottani „prisztróv” (rendőrzredes) rendőrök kíséretében Hussarenski lakására ment, de az utóbbiak csak nejt találták otthon. A rendőrfőnök hozzáfogott a házmotázhoz, a mint Hussarenski otthon termett s a rendőrfőnököt egy szobában elzárta (a két rendőr azalatt a ház kapujánál állott őrt), ott rárohant, kiragadta a rendőrfőnök hüvelyéből annak karóját s elkezdte kardlapozni. A rendőrfőnök segítségért kiáltott, de hasztalan, mert a rendőrök az elzárt kapun nem tudtak bejutni. Segítségért mentek tehát. A mint a rendőrök segélycsapata megérkezett, Hussarenski házat nikolajevi polgárok által találtak körülveve, kik megakadályozták, hogy a rendőrök a házá törjenek. A rendőrök erre katonai segélyt kértek. A katonaság szorongszereget szétverte a népet, betört a házá s megszábadította a fölyt agyonvert rendőrfőnököt. Hussarenski s más 17 polgár elfogatott s hadi törvényt szék elő fognak állítani.

Spanyolországban kormányválságot idéz elő a kubaí 200.000 főnyi rabszolgasereg felszabadításának kérdése, mely mint a pézügyminiszter kijelenté, nagyban fogja növelni Spanyolország államháztartási deficitjét. E miatt az előbbi kormány le is mondott. Alfonso király többeket meg is kintált új kormányalakítással, de az egyik „betegség” miatt nem fogadta el a missiót; a másiknak pedig még nem sikerült új kabinetet alakítani, mert az új kérdéstől laminkai fázik. Most az előbbi volt kormányelnök, Cande zas del Castillo meg új kabinet alakítással, ez kérdés: sikerül e ez neki még nagyobb kérdés: sikerül e végre végrehajtani a rabszolga felszabadítást, mely már évtizedek óta foglalkoztatja Spanyolországot.

Az angolok a komoly veszedelem fenyegeti Afghánisztánban. Az afghánok közvetlenül Kabul előtt állanak. — Irországban Beaconsfield lord visszavonult fúj s a perbe fognak „felségárlók” ellen a további eljárást megszünteti, ugy is tudja, hogy az esküdtseké Achilles-sarkát; első kabinetjét 1868 ban az írek oppozíciója bukkant meg, második miniszteriumát is e veszőly fenyegeti.

Rómáni a függetlenségét a „Standard” érteülése szerint a német kormány legközelebb elfogja ismerni. A francia külügyer akkor tehát az egyedüli lesz, a ki az elismerést megadni vonakodik.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a ruméliai európai bizottság csak a jövő tavasszal ülésmét egybe, hogy a berlini szerződés XXVII. cikkelyében foglalt ügyeket rendezze. — Epirus egy részében inség uralkodik.

A velikai csatáról, melyet montenegróiak és az albánok vívtak, a következő részletek közlik: Az albánok tulnyomó erővel támadták meg a 300 emberből álló montenegrói őrséget. Az albánok ezeröttszázán —ezernyolcszázán lehettek, és majdnem kivétel nélkül kitűnő Henry Martini puskával voltak felfegyverkezve. Marko Miljanov vajda azonban oly ügyesen helyezte el a montenegróiakat, mindaddig megállták helyüket, míg segítséget nem kaptak a Vasszojevicz területről. Mitűnt 1000 emberről több csatlakozott Miljanovhoz a montenegróiak vették a támadó szerepét, és oly heves csata fejlődött ki, a melyben egyes emberek tusakodtak egymással és a mely megszállással fajult. Mind a két fél több száz halottal vesztett, sőt némelyik szerint ezernél több harcoszt vesztettek az albánok maguk. Annyi bizonyos, hogy mind a két fél elkéseredetten küzdött és az elesettek száma jelentékeny. Déltűjtban a montenegróiak javára dönt el a kozzka, a kik átszorították a határon a betolakodó albánokat.

V.

Ugy hisszük, fölvehetjük, hogy a szomszédos hegyoldal feltöltése vagy leásása, az unak a pályával átellben levő oldalán, még pedig akkora szélességben, a milyen széles maga a vicinális pálya, minden esetben elégséges lesz, még ha az ut szélessége a vicinális pálya következtében 5 méteren áll maradna is.

S itt meg kell jegyeznem, hogy jelenleg is helyet kell engedni a postakocsinak; ám a mozdony harangjelzése is meg adja a jelzést minden ló- vagy marha szekérnek a megállásra vagy kitérésre.

Egyébíránt ha az utcsinálás végett felhalmozott kavics a maga idejében szétterítetik s a kavicsalmok, — melyek most örökké ott foglalkodnak helyet az utakon, — eltávolítatnak: a mi jelenlegi meyei utaink elég szélesek lesznek ugy aszeker-forgalomra, mint a vicinális pályák számára, aratáskor pedig, midőn az utak jártabbak, a tehersek megállhatnak, míg a vonat tovább megy. Különbön lehet kitérőket is készíteni a ló- és marhaszeker-forgalom számára, még pedig mintegy 25 méter hosszúságban és 5 méter szélességben kilométerenkint; e kitérők segélyével nagyon kényelmesen ki lehet aztán térni az ügysem valami gyorsan közlekedő vonat elől.

Am elmondottakban báró Lazarini vasúti mérnök kitűnő munkája nyomán — melyből a számításokat is vettem, — a forgalmat úgy vázoltam, a hogy az a már meglévő vicinális pályákon kifejődött. Ugyane munka nyomán még egy pár megjegyzésre szoritkozom.

A teherhordó állatokra a mozdony gőzkéményén kitűdölő hangja nagyon megrettentőleg sokott hatni. Ez okból, hogy a szembejövő szekerek marhá meg ne bokrsojdanak, a gőzsíp éles fűtől és kellemetlen szagu fűstjűttől: a vonat közlése, vicinális pályákon a haranggal jeleztetik, ellenben a gőz vagy elveztetetik a vitzartóra és ismét condensáltatik; vagy pedig ellílan zajtalanul alig látható köd alakjában.

Az újabb közúti locomotivok menetgyorsasága Franciaországban 20 kilométerben van fixirozva. Minden el van kerülve, a mi a forgalmat az országuton veszélyessé tehetné; éjjel nincs közlekedés.

A Bröllthali közúti pályát Poroszországban nem védik sem kerítések, sem sáncok. Nálunk marhatenyészót országban, ahol olyan olcsó a fa, be vehetőnk a közúti (vicinális) pályát fakorlátokkal. A Bröllthali pályát illetőleg tény, hogy még nem történt rajta egyszer sem baleset, pedig magukon a falvakon, kelless közepükön meg mindennit keresztül. Az ottani népesség csakhamar meggyőződött, hogy mekkora haszon van egy olyan pályából, mely alig egy negyedéért a szokásos fuvarbérnek a javakat egyenesen a házak küszöbe előtt rakja föl s le. S a mi igen nevezetes körülmény a pályánál az, hogy teljesen kifizeti magát, mindamellett, hogy egyetlen egy iparos helységet nem érint, sőt zsákutczában végződik! Menynyivel inkább kifizetné tehát a befektetett költséget a háromszék-barcozasági közúti pálya.

VI.

Az eddig előadottakkal igyekeztünk a léteistendő pálya viszonyait híven vázolni.

S most nem tehetjük, hogy arra utaljunk, miszerint új vaspálya létrehozatalánál általában, de különösen a jelen viszonyok között a társadalomnak csak első sorban ön magára, az öntevékenységere kell támaszkodnia. A legelsőbb vasút felépítése is nagy áldozatokat szokott igénybevenni: ez áldozatok azonban nem öríasiak és saját jól felgott érdekében meg kell hozniuk. Első sorban meg vagyunk győződve, hogy azok a községek, melyeknek határát a tervezett vasút érinteni fogja, meghozandják, saját jól értelmezett érdekében, a kellő áldozatot, részint a szükséges területeket díjtalanul engedvén át, részint aztal, hogy építési anyagokat (téglat, cserepét, épületfát, sinfát) vagy egészen díjtalanul, vagy pedig részvények fejében fognak a pályán rendelkezésére bocsátni, részint végre aztal, hogy a községek s a szükséges, egyszerűbb építéseket önmaguk teendik meg.

Am, míg az egész terv el nem készül, míg számokkal ki nem mutatattik, hogy az egész pálya mennyibe kerül: mindaddig a hozandó áldozatok nagyságát sem lehet biztosan meghatározni. Egyébiránt maguk az érdekelt meyek is hozzászólnának a kérdéshez s főképp megánhányhatnak-vethetnek a pénzbeszerzés módzatait. Az idegen tőke annál készségesebben fog a vállalatban részt venni, minél ösztönösebben és leplezetlenebbül tárjuk föl előtte az eseményeket s főképp minél nagyobb készséget tapasztalunk a legközelebből érdekelt körök és községek részéről az áldozatokat illetőleg. Különbön áldozatokról tulajdonképp alig is szólhatunk, miután ténynek tekinhetjük azt, hogy a befektettek készségesen háromszorosan ki fogják fizetni magukat már csak aztal, hogy a Háromszék és Barcozaság illető vidékei közvetlen összeköttetésbe fognak hozatni a fűpályával.

Természetesen, erre a kislelkűség és bornirt-